

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 118/11
V Luxembourg, 27. oktobra 2011

Sodba v zadevi C-255/09
Komisija proti Portugalski

Portugalski predpisi na področju povračila stroškov zunajbolnišničnega zdravljenja v drugi državi članici so v nasprotju s pravom Unije

Države članice morajo – razen za zdravljenje, pri katerem se uporablja zahtevna in draga oprema – predvideti možnost, da se po tarifi, ki velja v zadevni državi članici, povrnejo stroški zunajbolnišničnega zdravljenja, ki je bilo v drugi državi članici opravljeno brez predhodne odobritve

Na Portugalskem je – razen ko gre za primere, določene v Uredbi (EGS) št. 1408/71¹ – možnost povračila stroškov zunajbolnišničnega zdravljenja, ki so nastali v drugi državi članici, omejena. Čeprav je sicer res, da portugalski predpisi (uredba-zakon št. 177/92) določajo povračilo stroškov zunajbolnišničnega zdravljenja, ki se po tej zakonodaji šteje za „visoko specializirano“ in ki ga na Portugalskem ni mogoče opraviti, pa je pogoj za to povračilo pridobitev treh predhodnih odobritev (to so izčrpno pozitivno zdravniško poročilo, potrditev tega poročila s strani direktorja bolnišnice in soglasje generalnega direktorja za bolnišnice). Za druge storitve zunajbolnišničnega zdravljenja portugalsko pravo ne omogoča možnosti povračila stroškov.

Ker je Komisija menila, da ta portugalska ureditev povrnitve stroškov zunajbolnišničnega zdravljenja ni skladna s svobodo opravljanja storitev, je vložila tožbo zaradi neizpolnitve obveznosti.

Vendar je Sodišče v vmesnem času, 5. oktobra 2010, presodilo,² da je v skladu s pravom Unije, če država članica **povračilo stroškov načrtovanega zunajbolnišničnega zdravljenja** v drugi državi članici **pogojuje s predhodno odobritvijo**, kadar se za to zdravljenje uporablja **zahtevna in draga oprema** (SM št. 97/10, drugi in šesti odstavek). Po tej sodbi je Komisija spremenila predmet te tožbe. Tako se **tožba nanaša na povračilo stroškov zunajbolnišničnega zdravljenja v drugi državi članici, pri katerem se ne uporablja zahtevna in draga oprema**³ in ki ni zajeto z **Uredbo št. 1408/71**.

V današnji sodbi je Sodišče najprej spomnilo, da zdravstvene storitve, opravljene za plačilo, spadajo na področje uporabe določb o svobodi opravljanja storitev. **Svoboda opravljanja storitev tako nasprotuje uporabi katerega koli nacionalnega predpisa, zaradi katerega opravljanje storitev med državami članicami postane težavnejše od opravljanja storitev znotraj države članice.**

¹To je, kadar delavec, ki je zavarovan v okviru portugalskega zdravstvenega sistema, med začasnim bivanjem na ozemlju druge države članice zaradi svojega zdravstvenega stanja potrebuje zdravstvene storitve (nepričakovano zdravljenje) ali kadar delavcu pristojni organ odobri, da odide na ozemlje druge države članice, da bo prejel zdravljenje po tarifi, ki se uporablja v državi članici zdravljenja (vnaprej odobreno načrtovano zdravljenje). Uredba Sveta z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 1, str. 35), ki je bila nadomeščena z Uredbo (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 72).

²Zadeva Komisija proti Franciji (C-512/08), glej sporočilo za medije št. 97/10.

³Natančneje, gre za zahtevno in drago opremo, ki je v nacionalni zakonodaji taksativno naštetá, kot sta naprava za slikanje ali za spektrometrijo z nuklearno magnetno resonanco za klinično uporabo ali medicinska naprava za računalniško tomografijo.

Nato je Sodišče preizkusilo, **na prvem mestu, položaj, ko gre za zunajbolnišnično zdravljenje v drugi državi članici, ki se opravi na podlagi portugalske uredbe-zakona in pri katerem se ne uporablja težka in draga oprema.**

V zvezi s tem je **Sodišče menilo, da je treba ureditev, v skladu s katero se za povračilo tovrstnih stroškov zahteva predhodna odobritev, šteti za omejitev svobode opravljanja storitev.** Sodišče je namreč menilo, da možnost nepovračila stroškov v primeru negativne upravne odločbe sama po sebi učinkuje tako, da paciente odvrča od uporabe storitev ponudnikov zdravstvenih storitev iz drugih držav članic. Poleg tega zakonodaja določa povrnitev stroškov zdravljenja v tujini le v izjemnih primerih, ko portugalski zdravstveni sistem nima zmogljivosti za zdravljenje bolnika, ki je zavarovan v okviru tega sistema. Ta pogoj je sam po sebi tak, da lahko zelo omeji primere, v katerih je mogoče pridobiti odobritev.

Nato je **Sodišče menilo, da te omejitve ni mogoče upravičiti z nujnimi razlogi, in zlasti ne z domnevno nevarnostjo resne škode za finančno ravnovesje sistema socialne varnosti.**

V zvezi s tem je Sodišče ob upoštevanju dejstev, ki so mu bila predložena, navedlo, da odprava zahteve po predhodni odobritvi za tako vrsto zdravljenja ne bi povzročila čezmejnega zdravljenja pacientov v takem obsegu, da bi bilo resno moteno finančno ravnovesje portugalskega sistema socialnega varstva. Razen v nujnih primerih namreč pacienti potujejo v tujino zlasti v mejnih regijah ali pa zaradi specialističnega zdravljenja. Nazadnje je Sodišče spomnilo, da lahko zavarovanci, ki zaradi zdravljenja brez predhodne odobritve odidejo v državo članico, ki ni tista, v kateri ima sedež njihov nosilec zdravstvenega zavarovanja, zahtevajo povrnitev stroškov prejetega zdravljenja le v obsegu kritija, ki ga zagotavlja sistem zdravstvenega zavarovanja njihove države članice.

Poleg tega **bistvene značilnosti portugalskega zdravstvenega sistema ne morejo upravičiti zadevne omejitve.** Posebej v zvezi s tem je Sodišče spomnilo, da morajo države članice, ki so, kakor Portugalska, uvedle sistem storitev v naravi (to je sistem, po katerem zavarovanci niso upravičeni do povračila stroškov, ki so nastali z zdravstvenimi storitvami, temveč so upravičeni do uporabe teh storitev), predvideti mehanizme naknadne povrnitve stroškov zdravljenja v drugi državi članici.

Zato je Sodišče ugotovilo, da **Portugalska s tem, da je povračilo stroškov „visoko specializiranega“ zunajbolnišničnega zdravljenja v drugi državi članici, pri katerem se ne uporablja zahtevna in draga oprema, pogojevala s predhodno odobritvijo, ni izpolnila svojih obveznosti, ki izhajajo iz svobode opravljanja storitev.**

Na drugem mestu je Sodišče analiziralo **položaj, ko gre za drugo vrsto zdravljenja**, to je za zunajbolnišnično zdravljenje v drugi državi članici, na katero se **portugalska uredba-zakon ne nanaša**, pri katerem se ne uporablja zahtevna in draga oprema in ki ni zajeto z Uredbo št. 1408/71.

V zvezi s tem Sodišče ugotavlja, da portugalsko pravo ne omogoča povračila stroškov takega zdravljenja – **kot je obisk splošnega zdravnika ali zobozdravnika – brez predhodne odobritve.** Ker ni nobene možnosti za povračilo stroškov za tovrstna zdravljenja, Sodišče ugotavlja, da **Portugalska ni izpolnila svojih obveznosti, ki izhajajo iz svobode opravljanja storitev.**

OBVESTILO: Tožbo zaradi neizpolnitve obveznosti lahko zoper državo članico, ki ni izpolnila obveznosti na podlagi prava Unije, vloži Komisija ali druga država članica. Če Sodišče ugotovi, da obveznosti niso bile izpolnjene, mora ta država članica v kar najkrajšem času sprejeti ukrepe, potrebne za izvršitev sodbe.

Če Komisija meni, da država članica ni sprejela ukrepov, potrebnih za izvršitev sodbe, lahko vloži novo tožbo, s katero zahteva naložitev denarnih sankcij. Če Komisija ni obveščena o ukrepih za prenos direktive, pa lahko Sodišče na podlagi predloga Komisije sankcije naloži že v prvi sodbi.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletni strani CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793